

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DIYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No. : 31.05.2019-262
Karar Tarihi ve No. : 31.05.2019-6851
Dosya No : 73.04.2

Toplantı Yeri
DIYARBAKIR

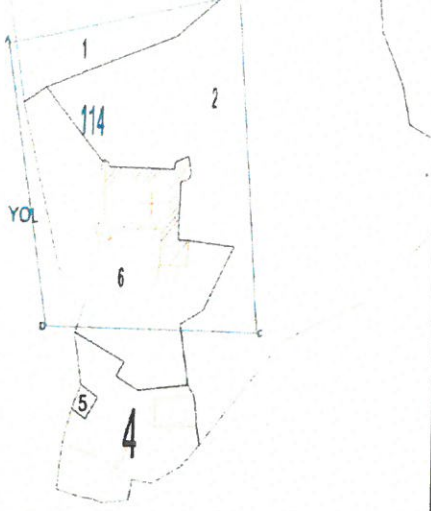
Şırnak İli, İdil İlçesi, Başakköy Köyü sınırları içerisinde sit dışında bulunan, mülkiyeti İdil Süryani (Mor Dodo) Vakfı'na ait tapunun 114 ada 6 nolu parselinde kayıtlı tescilli Mor Aday Kilisesi'nin korunma alanı ve yapı grubunun belirlenmesi ile tescil fişinin güncellenmesine ilişkin; Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 02.11.2002 tarih ve 3037 sayılı kararı, Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 08.05.2019 tarih ve 216799 sayılı uzman raporu ile Şırnak Valiliği Kadastro Müdürlüğü'nün 16.05.2019 tarih ve 2356927 sayılı yazısı okundu. Ekleri ile konuya ilişkin bilgi belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Şırnak İli, İdil İlçesi, Başakköy Köyü sınırları içerisinde sit dışında bulunan, mülkiyeti İdil Süryani (Mor Dodo) Vakfı'na ait tapunun 114 ada 6 nolu parselinde kayıtlı tescilli Mor Aday Kilisesi'ne ilişkin güncellenen tescil fişinin uygun olduğuna;
-2863 sayılı Kanunun 18. Maddesi ile Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun Taşınmaz Kültür Varlıklarının Gruplandırılması, Bakım ve Onarımlarına ilişkin 05.11.1999 tarih ve 660 sayılı ilke kararı gereği, Mor Aday Kilisesi'nin yapı grubunun "I. (birinci) Grup Yapı" olarak belirlenmesine;
-2863 sayılı Kanunun 8. Maddesi gereğince, Mor Aday Kilisesi'nin korunma alanı sınırlarının ekli koordinatlı kadastral haritada işaretlendiği şekilde belirlenmesinin uygun olduğuna;
-İdil İlçesi, Başakköy Köyü 114 ada 6 nolu parselin tapu kütüğünün beyanlar hanesine "Korunması Gerekli I. (birinci) Grup Taşınmaz Kültür Varlığıdır" şerhinin konulmasına;
-İdil İlçesi, Başakköy Köyü 114 ada 1 ve 2 nolu parsellerin tapu kütüğünün beyanlar hanesine "Tescilli Mor Aday Kilisesi'nin Korunma Alanındadır" şerhinin konulmasına;
-Mor Aday Kilisesi'nin korunma alanı sınırları içerisinde yapılacak olan her türlü uygulama öncesinde Kurulumuzdan izin alınması gerektiğine karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ (D.K.V.K.E)		ENVANTER NO:		
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		ANIT		
İLİ: ŞIRNAK	İLÇESİ: İDİL	MAHALLE/MEVKİ: BAŞAKKÖY KÖYÜ	KORUMA DERECESESİ	ANITSAL	1 2 3
SOKAK VE KAPI NO:	KAD.:PAFTA: ADA: 114	PARSEL: 6	ÇEVRESEL	1 2 3	
ADI: MOR ADAY KİLİSESİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI: 7-8 yüzyıllar		
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:		

GENEL TANIM: Kilise, doğu-batı aksında uzanan dikdörtgen planlı tek neften oluşan naos ile bunun güneyinde yine aynı yönde uzanan ve daha alçak tutulmuş tek neften oluşan narteksi ile parokial plan tipinde inşa edilmiştir.

KORUNMUŞLUK DURUMU: orta	TAŞIYICI YAPI: orta	CEPHE DURUMU: orta	ÖRTÜ DURUMU: kötü	İÇ YAPI DURUMU: kötü	BEZEME DURUMU: -	RUTUBET DURUMU: -
--------------------------	---------------------	--------------------	-------------------	----------------------	------------------	-------------------

GÖZLEMLER: Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Süryani (Mor Dodo) Vakfı **BAKIMINDAN SORUMLU OLAN:** Süryani (Mor Dodo) Vakfı

YAPILAN ONARIMLAR: Başta güneydoğu kısmında olmak üzere, kilisede bazı ilave ve değişiklikler yapılmıştır. Kilisenin dış cephelerinde kuzeybatı, kuzeydoğu, güneybatı köşeleri ile kuzey cephesinin ortasına yukarıya doğru daralan silindirik planlı kulelerin 19 yy. da eklendiği tahmin edilmektedir.

AYRINTILI TANITIM: Güney cephesinde dikdörtgen formlu, düz lentolu bir kapıdan kilisenin narteks bölümüne giriş sağlanmaktadır. Narteksin güney duvarında dört adet dayanma kemerine yer verilmiştir. Narteks bölümünün kuzey duvarına açılan iki adet kapıyla asıl ibadet mekânı olan naos bölümüne girilmektedir. Naos, doğu-batı aksında uzanan, dikdörtgen planlı ve üzeri beşik tonoz ile örtülüdür. Naosun üst örtüsü günümüzde tamamen yıkılmıştır. Naosun kuzey ve güney duvarlarında karşılıklı olarak bir duvar payesi ile bölünmüş üst kısımları ise yuvarlak kemerle sonlandırılmış ikişer adet niş şeklinde destekleme kemerlerine yer verilmiştir. Naos, doğu bölüne geçmişte yapılan eklentilerle daraltılmıştır. Zeminden 4 basamakla çıkılan ve yaklaşık 1 metre yüksekliğindeki bir duvarla naostan ayrılan mezbah bölümüne ulaşılmaktadır. Mezbahın doğusu, yüksek tutulmuş yarım kubbeye örtülü olan yarım daire planlı apsisle sonlanmaktadır. Süsleme unsurları yönünden sade tutulmuş olan yapıda, cephe duvarları dolgu duvar tekniğinde örülmüştür. Dıştan kaba yonu taş malzemeyle örülen duvarların iç kısımları kireç harcı ile tutturulan moloz taş malzemeyle doldurulmuştur. Naostaki dayanma kemerlerinin kemer kısımları ile tonoz başlangıç kısımları ve yıkılan tonoz örtülerde ise tuğla malzeme kullanılmıştır. Günümüzde kullanılmayıp, metruk durumdadır.

TEKNİK BİLGİLER:	ISITMA SİSTEMİ:	
	KANALİZASYON:	
	SU:	
	ELEKTRİK:	

ÖZGÜN KULLANIMI: **KİLİSE**

BUGÜNKÜ KULLANIMI: **Kullanılmıyor**

ÖNERİLEN KULLANIMI: **KİLİSE**

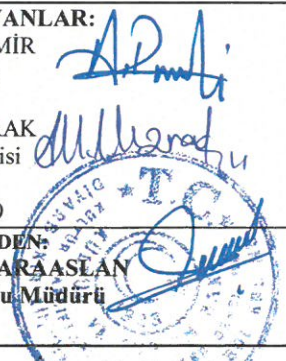
HAZIRLAYANLAR:

Ahmet DEMİR
Arkeolog

Ahmet MIZRAK
Sanat Tarihçisi

08.05.2019

KONTROL EDEN:
Mehriban KARAASLAN
Bölge Kurulu Müdürü

YAYIN DİZİNİ:

1-Elif KESER, Tur Abdin Süryani Ortodoks Dini Mimarisi, Tarih Vakfı
2-Hüseyin ŞAN, Şırnak İdil'deki Hristiyan Dini Mimarisi, Yüzcüncü Yıl Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Van, 2018.

EKLER:	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	X
KROKİ	X
KİTABE	
VAKFIYE	

TESCİL
KARAR NO : 3037
KARAR TARİHİ : 02.11.2002

REVİZYON: T.C.
Diyarbakir Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
31.05.2019 tarih ve 6851
Savak Kararı ile

(Handwritten signatures and initials)

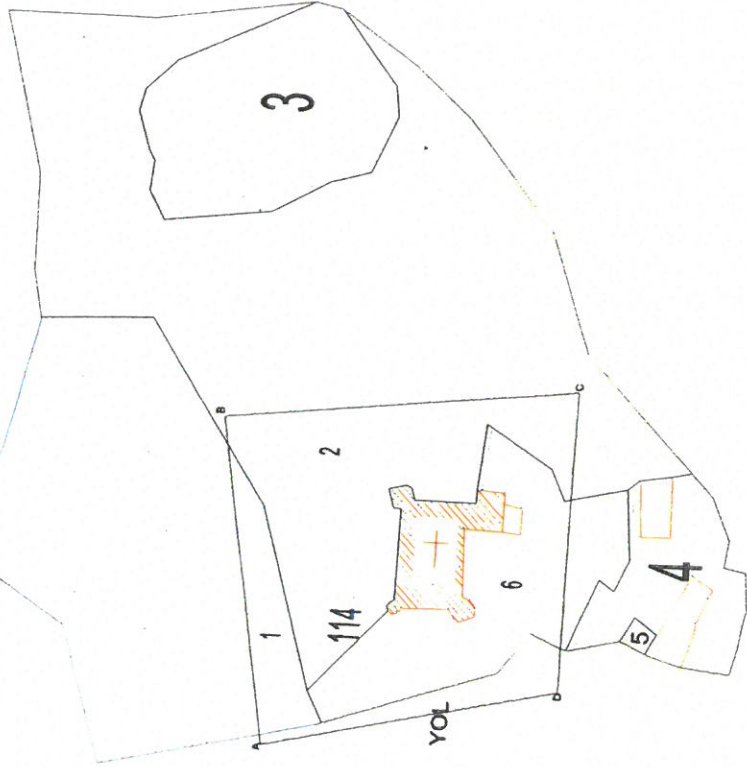
İL:ŞIRNAK

İLÇE:İDİL

MAHALLE: BAŞAKKÖY

ALAN: MOR ADAY KİLİSESİ KORUMA ALANI

N

Nokta No	Y	X
A	474873.708	4136641.196
B	474935.128	4136641.196
C	474942.793	4136436.582
D	474886.218	4136436.582

T.C.
Diyarbakır Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
31.8.2019 tarih ve 6851
Sayılı Karar Eki dir.

[Handwritten signatures and stamps]

